

Skatteministeriet

22. september 2022
J.nr. 2022 - 8739

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 725 af 25. august 2022 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lars Boje Mathiesen (NB).

Jeppe Bruus

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

Vil ministeren opdatere svaret på SAU alm. del – spørgsmål 173 (folketingsåret 2019-20) til 2023-niveau?

Svar

I besvarelsen af SAU alm. del - spørgsmål 173 (folketingsåret 2019-20) er vist en liste med personrelaterede ligningsmæssige fradrag med angivelse af de skønnede umiddelbare provenuvirkninger af at afskaffe de pågældende fradrag, de skønnede provenuvirkninger efter tilbageløb og adfærd samt de afledte arbejdsudbudseffekter og ændringer i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten. Disse tal er i denne besvarelse opdateret til 2023-niveau, *jf. tabel 1 nedenfor*.

Der knytter sig usikkerhed til de skønnede afledte adfærdseffekter af de forskellige fradrag. De anvendte regnemetoder afspejler som udgangspunkt de skønnede afledte adfærdseffekter ved marginale skatteændringer og er dermed forbundet med meget stor usikkerhed ved større diskretionære ændringer, fx ved afskaffelse af større fradrag.

Der er i beregningerne ikke taget stilling til, hvordan merprovenuet forbundet med en hypotetisk afskaffelse af de pågældende fradrag i givet fald ville blive udmøntet. Det må imidlertid lægges til grund, at en konkret udmøntning af et betydeligt merprovenu i et eller andet omfang vil have afledte virkninger på arbejdsudbud og økonomisk aktivitet.

Tabel 1. Provenumæssige konsekvenser samt adfærdseffekt og virkning på indkomstforskelle ved afskaffelse af en række ligningsmæssige fradrag

(2023-niveau)	Umiddelbart provenu	Provenu efter tilbageløb	Provenu efter tilbageløb og adfærd	Arbejdsudbud	Ændring i Gini-koefficient
	Mio. kr.			Fuldtids-personer	Pct.-point
Beskæftigelsesfradrag	28.400	21.875	20.275	-7.350	-0,00
Forhøjet beskæftigelsesfradrag til enlige forsørgere	550	425	375	-200	0,02
Befordringsfradrag ¹	5.300	4.075	-	-	0,00
Tillæg til befordringsfradrag for lavtlønnede	675	525	-	-	0,01
Frdrag for udgifter til logi for beboere på visse øer	20	15	15 ³	-	0,00
Jobfradrag	1.650	1.275	1.175	-350	-0,00
Ekstra pensionsfradrag	5.750	4.425	4.100	-1.250	-0,06
A-kasse, efterlønsordning, fleksydelse ²	4.400	3.375	3.325	-200	0,01
Faglige kontingenter	2.050	1.575	1.550	-100	0,00
Frdrag for serviceydelser og håndværksydelser (BoligJobordningen)	300	225	95	-250	-0,00
Frdrag for gaver til almenvelgørende eller almennyttige foreninger mv.	475	375	375	0	0,00
Frdrag for løbende ydelser ensidigt påtaget over for foreninger mv.	50	40	40	0	0,00
Øvrige lønmodtagerudgifter ud over en bundgrænse	35	25	25 ³	-	0,00
Ligningsmæssige fradrag vedr. udenlandsk indkomst	20	15	15 ³	-	0,00
Fredede bygninger	20	15	15	0	0,00
Særligt fradrag til studerende fra rigsfællesskabet (rigsfællesskabsfradrag)	2	2	2	0	0,00
Investorfradrag	5	4	4	0	-0,00
Fremrykket fradrag for potentielle erhvervsdrivende (Etablerings- og iværksætterkontordningen)	50	40	40	0	0,00

Anm.: Det beregnede dynamiske provenu af adfærdsændringer afspejler som hovedregel forudsatte ændringer i arbejdsudbuddet, men omfatter i enkelte tilfælde også andre adfærdsændringer, jf. nærmere omtale nedenfor. De opgjorte arbejdsudbudsvirkninger er afrundet til nærmeste 50 fuldtidspersoner, idet "-" angiver, at det ikke på det foreliggende vidensgrundlag er muligt at opgøre en konkret arbejdsudbudseffekt. Ændringen i Gini-koefficienten tager udgangspunkt i de umiddelbare provenuvirkninger. For frdrag for udgifter til logi for beboere på visse øer og ligningsmæssige fradrag vedrørende udenlandsk indkomst er det beregningsteknisk antaget, at frdragenes fordelingseffekt svarer til beskæftigelsesfradraget.

1) Inkl. særlige fradrag for bropassage og befordring med færge og fly samt forhøjet befordringsfradrag til pendlere i visse yderkommuner.

2) Inkl. frdrag for forsikring for medarbejdende ægtefælle.

3) Der skønnes ikke konkret over adfærdseffekten, men denne må anses ikke at have nogen væsentlig betydning for størrelsesordenen af provenuvirkningen efter tilbageløb og adfærd.

Kilde: Egne beregninger på Skattestyrelsens systemer, lovmodelberegninger på en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen i 2019 fremskrevet til 2023 med forudsætningerne i *Økonomisk Redegørelse*, august 2022.

Beskæftigelsesfradrag, jobfradrag og ekstra pensionsfradrag

De afledte arbejdsudbudsvirkninger af hhv. det almindelige beskæftigelsesfradrag, det forhøjede beskæftigelsesfradrag til enlige forsørgere, jobfradraget og det ekstra pensionsfradrag er beregnet med udgangspunkt i de økonomiske ministeriers normale metoder til beregning af adfærdsvirkninger af personskatteændringer. Disse er nærmere beskrevet i bl.a. *kapitel 3 i Skatteøkonomisk Redegørelse 2021*, Skatteministeriet 2021, og *kapitel 3 i Skatteøkonomisk Redegørelse 2017*, Skatteministeriet 2017.

Befordringsfradrag samt fradrag for øvrige lønmodtagerudgifter og fradrag vedrørende udenlandsk indkomst

Der foreligger ikke nogen veldokumenteret metode til beregning af afledte arbejdsudbudsvirkninger af hhv. det almindelige befordringsfradrag (inkl. forhøjet befordringsfradrag til pendlere i visse yderkommuner), tillægget til befordringsfradrag for lavtlønnede, fradrag for udgifter til logi for beboere på visse øer, fradrag for øvrige lønmodtagerudgifter ud over en bundgrænse samt ligningsmæssige fradrag vedrørende udenlandsk indkomst.

Incidensen af de pågældende fradrag, dvs. fradragenes fordelingsmæssige profil, er tæt på incidensen af beskæftigelsesfradraget. Det kan dog ikke alene på denne baggrund lægges til grund, at de pågældende fradrag har en tilsvarende afledt effekt på arbejdsudbuddet (hvilket i givet fald ville indebære en selvfinansieringsgrad på i størrelsesordenen 6-7 pct.).

Idet de pågældende fradrag, herunder fx befordringsfradraget, overvejende vedrører personer i beskæftigelse, kan der argumenteres for, at fradragene i udgangspunktet vil have en deltagelseeffekt nogenlunde svarende til beskæftigelsesfradraget, dvs. at en afskaffelse af fradragene isoleret set vil reducere den økonomiske gevinst ved at være i beskæftigelse frem for at være på overførselsindkomst og dermed *reducere* arbejdsudbuddet.

Ud over en deltagelseeffekt på arbejdsudbuddet påvirker fradragene også timearbejdsudbuddet for de beskæftigede. En afskaffelse af fradragene vil have en indkomsteffekt, som isoleret set øger tilskyndelsen til at arbejde flere timer med henblik på at opretholde samme forbrugsmuligheder og dermed *øge* timearbejdsudbuddet. Men der kan teoretisk også være en substitutionseffekt af fradragene (herunder fx af befordringsfradraget) i form af et incitament for de beskæftigede til at *øge* timearbejdsudbuddet – og som ved en afskaffelse af fradragene vil kunne trække i retning af en *reduktion* af timearbejdsudbuddet. Det er dog på det foreliggende vidensgrundlag vanskeligt at fastslå størrelsesordenen af en eventuel substitutionseffekt på timearbejdsudbuddet.

Hvis det beregningsmæssigt lægges til grund, at fradragenes arbejdsudbudsvirkninger svarer til de beregnede adfærdseffekter af beskæftigelsesfradraget – dog opgjort eksklusiv substitutionseffekten på timearbejdsudbuddet af beskæftigelsesfradraget – ville det indebære en selvfinansieringsgrad på godt 1 pct., svarende til en meget lille reduktion af arbejdsudbuddet ved en afskaffelse af fradragene. I fravær af mere sikker viden om de afledte effekter er det dog valgt ikke at opgøre et konkret skøn over de afledte arbejdsudbudsvirkninger for de ovennævnte fradrag.

Det bemærkes, at befodringsfradraget isoleret set også har den effekt at styrke arbejdskraftens mobilitet ved at øge tilskyndelsen til at bosætte sig længere fra sin arbejdsplads eller søge arbejde længere væk fra bopælen. En afskaffelse af befodringsfradraget må således antages at reducere arbejdskraftens geografiske mobilitet og dermed reducere det effektive arbejdsudbud. Det er imidlertid på det foreliggende vidensgrundlag ikke muligt at skønne over størrelsesordenen af denne effekt.

Fradrag for indbetalinger til A-kasse mv. og faglige kontingenter

Fradragene for indbetalinger til a-kasse, efterlønsordning og fleksydelse samt fradraget for faglige kontingenter skønnes at have en beskeden, men positiv afledt virkning på arbejdsudbuddet, som beregningsteknisk forudsættes at svare til adfærdseffekterne af beskæftigelsesfradraget eksklusive substitutionseffekten på timearbejdsudbuddet (svarende til en selvfinansieringsgrad på godt 1 pct.). Der henvises i øvrigt til omtale under *befodringsfradrag mv.* ovenfor.

BoligJobordningen

Fradraget for serviceydelser (BoligJobordningen) skønnes at indebære en afledt dynamisk provenuvirkning som følge af konvertering af sort til hvidt arbejde, dvs. en eventuel afskaffelse af BoligJobordningen skønnes at indebære et afledt negativt dynamisk provenu. Det bemærkes, at der i det opdaterede svar som noget nyt er skønnet over en arbejdsudbudsvirkning af at fjerne BoligJobordningen efter den metode, der er dokumenteret i *Skatteøkonomisk Redegørelse 2021, kapitel 10*.

Fradrag for foreninger

Fradrag for gaver til almengørende eller almennyttige foreninger mv. og fradrag for løbende ydelser ensidigt påtaget overfor foreninger mv. antages som udgangspunkt ikke at påvirke arbejdsudbudsadfærden.

Investorfradrag

Det bemærkes, at provenuvirkningerne af investorfradraget er nedjusteret betydeligt i forhold til tidligere opgørelser, da fradraget ikke har medført så store udgifter som tidligere skønnet. Med udgangspunkt i gældende regler (og når der ses bort fra den tidligere planlagte forøgelse af loftet i 2023) skønnes en afskaffelse af investorfradraget aktuelt at indebære et merprovenu på ca. 5 mio. kr. (2022-virkning opgjort i 2023-niveau).

Investorfradraget skønnes principielt at have en negativ afledt adfærdsvirkning i form af investeringsforvridding. En afskaffelse af fradraget vil eliminere dette forvriddingstab, hvilket isoleret set indebærer en afledt positiv dynamisk provenuvirkning. Investorfradraget antages dog også i begrænset omfang at øge arbejdsudbuddet, da fradraget giver mulighed at opnå en større gevinst ved arbejde, dvs. en afskaffelse af fradraget skønnes isoleret set at reducere arbejdsudbuddet. Den afledte negative dynamiske provenuvirkning af ændringen i arbejdsudbuddet er dog mindre end den positive dynamiske provenuvirkning fra elimineringen af forvriddingstabet i investeringerne, dvs. den samlede afledte adfærdsvirkning af en afskaffelse af investorfradraget vil i princippet styrke de offentlige finanser.

Idet den umiddelbare provenuvirkning af fradraget aktuelt er ret beskeden, er de ovennævnte afledte effekter tilsvarende af en meget beskeden størrelsesorden.

Fredede bygninger og rigsfællesskabsfradrag

Fradrag for fredede bygninger og det særlige fradrag til studerende fra rigsfællesskabet (rigsfællesskabsfradrag) vurderes ikke at have nogen nævneværdig effekt på arbejdsudbuddet.

Etablerings- og iværksætterkonto-ordningen

Fremrykket fradrag for potentielle erhvervsdrivende (Etablerings- og iværksætterkonto-ordningen) indebærer, at man som lønmodtager kan spare op til egen virksomhed og trække indskuddene fra i skat. Ordningerne vurderes ikke at have nogen nævneværdig effekt på arbejdsudbuddet, da udnyttelsen af ordningerne er lav, og indskuddene kun må bruges til at oprette og investere i egen virksomhed (dvs. aktiviteter, der allerede er fradragsberettigede).